

INSTITUTUL DE RELAȚII INTERNAȚIONALE DIN MOLDOVA

MD-2005, MUN. CHIȘINĂU, STR. PUȘKIN 54, TEL/ FAX. 0 (22) 21 09 62
e-mail: irim@irim.md

**FACULTATEA RELAȚII INTERNAȚIONALE ȘI ȘTIINȚE POLITICE
CATEDRA RELAȚII INTERNAȚIONALE**

CURRICULUM

la disciplina

**POLITICA EXTERNĂ, DE SECURITATE ȘI APĂRARE A UNIUNII
EUROPEANE**

Ciclul II - Masterat

**Specializarea: 0312.2 Studii diplomatice
Studii europene**

Aprobat la ședința
Catedrei RI din _____ 2017
Proces – verbal nr. _____
Șef catedră _____

Aprobat la Consiliul facultății RIȘP
din _____ 2017
Proces – verbal nr. _____
Decanul facultății RIȘP,
dr. conf. univ. V. Stepaniuc

Aprobat la
Comisia de asigurare a calității
studiilor IRIM

AUTOR:
Valentin BENIUC,
doctor habilitat în științe politice,
profesor universitar

CHIȘINĂU, 2017

I. PRELIMINARII

Prezentul Curriculum universitar este un instrument metodic, ce reflectă cadrul general al predării disciplinei „Politica externă, de securitate și apărare a Uniunii Europene” și evaluării cunoștințelor masteranzilor. El include trei niveluri comportamentale pe care se bazează formarea profesională: cunoaștere, aplicare și integrare. De asemenea se indică prin ce conținuturi se preconizează realizarea obiectivelor proiectate, toate acestea având drept scop ghidarea activităților de predare a profesorului și învățare a studenților în procesul de formare a studenților. Curriculum dat presupune reliefarea cadrului conceptual, obiectivelor generale și administrarea disciplinei, precum și descrierea conținutului cursului și a obiectivelor de referință pentru fiecare temă, precum și sugestii privind orientarea activității individuale a studenților. Pentru o însușire mai profundă a Relațiilor Internaționale se propune studierea literaturii de specialitate.

Curriculum dat este adresată studenților de la ciclul II, Masterat, specializările Studii Europene și Studii diplomatice. În cadrul cursului sunt expuse temele disciplinei „*Politica externă, de securitate și apărare a Uniunii Europene*”. Scopul cursului dat este de a explica din perspectivă istorică procesul apariției și consolidării UE, studiind evoluția instituțională prin prisma tratatelor constitutive. Analiza în contextul transformărilor geopolitice a evoluției UE de la o structură cu prerogative exclusiv de natură economico-financiară într-o organizație cu o politică externă, de securitate și apărare comună. În plus vom analiza activitatea principalelor organe abilitate cu realizarea acțiunii externe a Uniunii Europene, politica externă, de securitate și apărare a Uniunii Europene, inclusiv procesul funcționării și cel decizional. În același timp vor fi analizate specificul relațiilor UE cu OSCE, NATO și țările post-sovietice.

Disciplina este destinată studierii de către masteranzii de la programul de studii 0312.2. Relații Internaționale, în semestrul II de studii. Este o disciplină care ajută masteranzii de a obține cunoștințe teoretice referitoare la politica externă, de securitate și apărare a Uniunii Europene. Acest program cuprinde întrebările și se bazează pe subiecte studiate anterior, cu aprofundarea cunoștințelor în domeniul politicii externe, de securitate și apărare a Uniunii Europene. Toate aceste aspecte teoretice formează o viziune globală referitoare la procesul de organizarea, planificare și control a relațiilor internaționale, ceea ce are ca scop de a forma competențe de cunoaștere, de aplicare în practică și de a efectua diverse studii și cercetări.

Beneficiarii unității de curs sunt masteranzii programului de studii: 0312.2 Relații Internaționale, specializările Studii Diplomatice și Studii Europene.

Limba de predare: română, rusă.

II. ADMINISTRAREA DISCIPLINEI

Codul disciplinei din planul de studii	Denumirea disciplinei	Responsabil de disciplină	Forma de învățământ	Semestrul	Total ore				Evaluarea	Nr. de Credite
					Total	inclusiv				
						C	S	LI		
	Politica externă, de securitate și apărare	Valentin BENIUC	la zi	II	150	60	60	30	E	5

PLANUL TEMATIC ȘI REPARTIZAREA ORIENTATIVĂ A ORELOR

Nr. d/o	Unități de conținut	ORE		
		Curs	Seminar	Lucrul individual
1.	Introducere în studierea disciplinei „Politica externă, de securitate și apărare a Uniunii Europene”	2	2	2
2.	Uniunea Europeană: scurt istoric, dialectica dezvoltării instituționale și „controlul” asupra politicii externe	6	6	2
3.	Bazele teoretico-metodologice ale studierii/cercetării Uniunii Europene	6	6	2
4.	Uniunea Europeană – Uniunea Eurasiatică: analiza comparată a parcursului istoric de instituționalizare și a perspectivei de dezvoltare	6	6	2
5.	Politica externă, de securitate și apărare comună a Uniunii Europene: structura și funcționalitatea	6	6	4
6.	Relațiile dintre UE și NATO	6	6	4
7.	„Multilateralismul efectiv” și relațiile UE cu ONU și OSCE	6	6	4
8.	Criza migraționistă, solidaritatea europeană și impactul asupra securității Uniunii Europene	6	6	4
9.	Republica Moldova și politica de securitate și apărare comună a Uniunii Europene	6	6	2
10.	Diplomația publică a Uniunii Europene	4	4	2
11.	Relațiile Uniunii Europene cu țările spațiului postsovietic din perspectiva securității europene	4	6	2
12.	Testare	2	-	-
Total		60	60	30

III. COMPETENȚE PROFESIONALE ȘI FINALITĂȚI DE STUDIU

Prin studierea disciplinei Uniunea Europeană: istorie și contemporaneitate studenții vor forma și dezvolta următoarele *competente*:

Finalități de învățare:

1. La nivel de cunoaștere :

- să înțeleagă importanța UE ca actor în relațiile internaționale, securitate și apărare;
- să identifice instituțiile de politică externă, de securitate și de apărare;
- să însușească abordările de securitate și politica de apărare din cadrul Uniunii Europene ;

2. La nivel de aplicare :

- să identifice cele mai importante provocări (de exemplu, Orientul Mijlociu, Rusia, migrația, energia, schimbările climatice) în realizarea politicii externe, a politicii de securitate și de apărare a Uniunii Europene;
- să examineze mecanismul de adoptare a deciziilor în politica externă, de securitate și de apărare a Uniunii Europene;
- să înțeleagă rolul statelor membre ale UE și al terților din afara UE în dezvoltarea și exercitarea autorității externe a UE;
- să evidențieze avantajele oferite de Acordul de Asociere dintre UE și Republica Moldova în urma implementării politicii europene de vecinătate.

3. La nivel de integrare :

- să stabilească importanța procesului de integrare politică în cadrul UE;
- să determine caracterul actual a relațiilor dintre Uniunea Europeană și principalele puteri ale lumii (state și sisteme de state);

- să stabilească importanța existenței UE în sistemul internațional;
- să determine principalele mecanisme decizionale în cadrul UE și problemele funcționării;
- să explice specificul relațiilor dintre UE și celelalte state ale lumii.
- să elaboreze eseuri, articole științifice, teze de an și de licență la fel ca și alte studii științifice la disciplina dată.

VI. UNITĂȚI DE ÎNVĂȚARE

Introducere în studierea disciplinei „Politica externă, de securitate și apărare a Uniunii Europene”	
Obiective	Unități de conținut
<ol style="list-style-type: none"> 1. Să cunoască esența Politicii externe, de securitate și apărare a Uniunii Europene ca disciplină de studiu 2. Să delimiteze precis obiectul și subiectul de studiu al disciplinei Politică externă, de securitate și apărare a Uniunii Europene 3. Să se familiarizeze cu modurile specifice de abordare a politicii externe, de securitate și apărare a Uniunii Europene 4. Să distingă tendințele actuale care exercită impact asupra identității politice a Uniunii Europene 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Uniunea Europeană, ca obiect de studiu 2. Prezentarea generală a Uniunii Europene 3. Esența identitară a Uniunii Europene 4. Istoriografia disciplinei „Politica externă, de securitate și apărare a Uniunii Europene” <p><i>Termeni cheie: obiect, subiect, identitate politică, centru de putere, politică externă, acțiune externă, securitate europeană, apărare</i></p>
Bibliografie selectivă:	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Общее видение, единый подход: сильная Европа. Глобальная стратегия Европейского Союза по внешней политике и политике безопасности. https://eeas.europa.eu/topics/eu-global-strategy_en (vizitat: 3 mai 2020) 2. Глобальная стратегия ЕС. https://eeas.europa.eu/delegations/tchad/27890/node/27890_mk (vizitat: 4 mai 2020) 3. Tratatul de la Lisabona. https://www.europarl.europa.eu/factsheets/ro/sheet/5/tratatul-de-la-lisabona (vizitat: 6 mai) 4. Popescu Maria. Tratatul de la Lisabona – arhitect al unei noi structuri instituționale europene http://www.tribunajuridica.eu/arhiva/An3v1/art6.pdf 5. Juc Victor, Beniuc Liliana. Acțiunea de politică externă a Uniunii Europene. Chișinău: S.n., 2019, 300 p. 	
Tema 1. Uniunea Europeană: scurt istoric, dialectica dezvoltării instituționale și „controlul” asupra politicii externe	
Obiective	Unități de conținut
<ol style="list-style-type: none"> 1. să studieze continuitatea istorică a dezvoltării UE; 2. să identifice caracterul dialectic a dezvoltării UE; 3. să stabilească contradicțiile dintre interesul național și unional; 4. să delimiteze relațiile decizionale dintre structurile supranaționale ale UE și liderii statelor – membre; 5. să evidențieze caracterul subiectiv în determinarea nivelului de integrare a UE; 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Din istoria devenirii și consolidării Uniunii Europene 2. Dialectica dezvoltării instituționale a Uniunii Europene 3. Politică externă și de securitate – prin contradicții, coordonare și consens <p><i>Termeni cheie: Uniunea Europeană; integrare; țări-membre; interes politic; instituții europene; structuri supranaționale; piața geopolitică; centru de putere; „gigant economic”; „pitic politic”; „mica politică deșteaptă”</i></p>

6. să identifice consecințele pentru politica externă a UE.	
Bibliografie selectivă:	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Глобальная стратегия ЕС. https://eeas.europa.eu/delegations/tchad/27890/node/27890_mk (vizitat: 4 mai 2020) 2. Общее видение, единый подход: сильная Европа. Глобальная стратегия Европейского Союза по внешней политике и политике безопасности. https://eeas.europa.eu/topics/eu-global-strategy_en (vizitat: 3 mai 2020) 3. Tratatul de la Lisabona. https://www.europarl.europa.eu/factsheets/ro/sheet/5/tratatul-de-la-lisabona (vizitat: 6 mai) 4. Popescu Maria. Tratatul de la Lisabona – arhitect al unei noi structuri instituționale europene http://www.tribunajuridica.eu/arhiva/An3v1/art6.pdf 5. Juc Victor, Beniuc Liliana. Acțiunea de politică externă a Uniunii Europene. Chișinău: S.n., 2019, 300 p. 	
Tema 2. Bazele teoretico-metodologice ale studierii/cercetării Uniunii Europene	
Obiective	Unități de conținut
<ol style="list-style-type: none"> 1. Să se familiarizeze cu abordarea Uniunii Europene drept actor internațional, prin prisma realismului și liberalismului politic; 2. Să facă cunoștință cu abordarea „constructivistă” a Uniunii Europene ca centru de putere și paradigma lui Alexander Wendt; 3. Să analizeze fenomenul Uniunii Europene în calitate de actor internațional și centru de putere prin prisma noțiunii de „grupism”; 4. Să însușească paradigma teoretică a lui Pierre Bourdieu cu privire la identitatea politică a UE; 5. Să însușească conceptele: „putere normativă”, „balanța pericolelor”, „echilibru intangibil” cu referire la UE în calitate de actor internațional și centru de putere; 6. Să studieze politica de securitate și apărare comună a Uniunii Europene prin prisma teoriei relațiilor internaționale. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Unele aspecte teoretico - metodologice cu privire la abordarea Uniunii Europene în calitate de actor în relațiile internaționale 2. Politica de securitate și apărare comună a Uniunii Europene din perspectiva abordărilor teoretice <p><i>Termeni cheie: statocentrism; realism politic; actor politic; centru de putere; „grupism”; „capital simbolic”; „stat pluralist”; „putere normativă”; „forma normalității”; „design instituțional”; „balanța pericolelor”; „echilibru intangibil”.</i></p>
Bibliografie selectivă:	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Deighton, Anne, Western European Union 1954-1997: Defense, Security, Integration, European Interdependence Research Unit, Oxford, 1997. 2. Кембаев Ж.М. Общая внешняя политика и политика безопасности Европейского Союза: правовые основы становления и перспективы развития. https://cyberleninka.ru/article/n/obschaya-vneshnyaya-politika-i-politika-bezopasnosti-evropeyskogo-soyuza-pravovye-osnovy-stanovleniya-i-perspektivy-razvitiya (vizitat: 15 mai 2020) 3. Juc Victor, Beniuc Liliana. Acțiunea de politică externă a Uniunii Europene. Chișinău: S.n., 2019, 300 p. 4. Faundez Julio. Douglass North’s Theory of Institutions: Lessons for Law and Development. https://link.springer.com/content/pdf/10.1007/s40803-016-0028-8.pdf 5. Wendt Alexander. Teoria socială a politicii internaționale. Iași: Polirom, 2011. 414 p. 	
Tema 3. Uniunea Europeană – Uniunea Eurasiatică: analiza comparată a parcursului istoric de instituționalizare și a perspectivei de dezvoltare	
Obiective	Unități de conținut

<p>1. să elucideze caracterul binar al Uniunii Europene – Uniunea Economică Eurasiatică: „comunitar” vs. “federativ”;</p> <p>2. să compare premisele și scopurile de edificare a Uniunea Europeană – Uniunea Economică Eurasiatică, identificând diferențe și similitudini;</p> <p>3. să analizeze parcursul de integrare economică și formare a instituțiilor și instrumentelor de administrare a Uniunii Europene – Uniunea Economică Eurasiatică;</p> <p>4. să compare liderismul politic caracteristic Franței, Germaniei și țărilor-membre ale Uniunii Europene;</p> <p>5. să compare durabilitatea și eficiența instituțională a Uniunii Europene-Uniunea Economică Eurasiatică;</p> <p>6. să elucideze contradicțiile dintre țările-membre ale Uniunii Europene și celor ale Uniunii Economice Eurasiatice, identificând impactul asupra politicilor de securitate și apărare.</p>	<p>1. Uniunea Europeană – Uniunea Economică Eurasiatică: analiza comparată a algoritmului de edificare.</p> <p>2. Analiza comparată a rezistenței instituționale și a perspectivei de dezvoltare Uniunea Europeană - Uniunea Economică Eurasiatică</p> <p><i>Termeni cheie: Zona Euro; Zona Schengen; Planul Schuman; „Piața Comună”; „Euratom”; “comunitar”; „federativ”; „supranațional”.</i></p>
<p style="text-align: center;">Bibliografie selectivă:</p> <p>1 Beniuț Valentin, Roșca Ludmila, Afanas Nicolai. Uniunea Europeană – Uniunea Euroasiatică: studiu comparat. Chișinău: Print-Caro, 2015, p. 155.</p> <p>2 Tratatul de la Maastricht privind Uniunea Europeană: https://www.europarl.europa.eu/about-parliament/ro/in-the-past/the-parliament-and-the-treaties/maastricht-treaty (vizitat: 1 februarie 2020)</p> <p>3 Tratatul de instituire a Comunității Europene a Energiei Atomice (Euratom): https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?uri=LEGISSUM%3Axy0024 (vizitat: 1 februarie 2020)</p> <p>4 Uniunea Europeană: https://op.europa.eu/webpub/com/eu-and-me/ro/WHAT_IS_THE_EUROPEAN_UNION.html (vizitat: 1 februarie 2020)</p> <p>5 Cebotari Svetlana. Interesul național al Republicii Moldova între Uniunea Europeană și Comunitatea Statelor Independente. În: Moldoscopie: (Probleme de analiză politică). – Revistă științifică trimestrială. – Chișinău: USM, nr.2 (XXIX), 2005, p.139-149.</p>	
<p style="text-align: center;">Tema 4. Politica externă, de securitate și apărare a Uniunii Europene: structura și funcționalitatea</p>	
<p style="text-align: center;">Obiective</p>	<p style="text-align: center;">Unități de conținut</p>
<p>1. Să caracterizeze politica externă a Uniunii Europene și specificitatea acesteia;</p> <p>2. Să identifice locul și rolul Înalțului Reprezentant al Uniunii Europene și obligațiunile acestuia în cadrul politicii externe, de securitate și apărare;</p> <p>3. Să se familiarizeze cu activitatea Delegațiilor Uniunii Europene și specificitatea acestora;</p> <p>4. Să însușească obligațiile de</p>	<p>1.Serviciul European de Acțiune Externă (SEAE): abordare instituțională și a unor aspecte funcționale</p> <p>2.Politica de Securitate și Apărare Comună (PSAC)</p> <p><i>Termeni cheie: „acțiune de politică externă”, „Înalt Reprezentant al Uniunii pentru Acțiunea Externă și Politica de Securitate”, „Reprezentant Special”,</i></p>

<p>serviciu a Reprezentantului Special;</p> <p>5. Să stabilească caracterul relațiilor Serviciului European de Acțiune Externă cu Parlamentul European și Comisia Europeană;</p> <p>6. Să identifice esența, caracteristicile și manifestările principale ale Politicii de Securitate și Apărare Comună (PSAC);</p> <p>7. Să se familiarizeze cu sistemul decizional în domeniul politicii externe, securității și apărării comune a Uniunii Europene</p>	<p>„Delegația Uniunii Europene”, „Trimis Special”, Serviciul European de Acțiune Externă; Politica de Securitate și Apărare Comună; Politica Externă și de Securitate Comună; Politica Europeană de Securitate și Apărare.</p>
---	--

Bibliografie selectivă:

1. Кузнецова И.С. Этапы формирования Общей политики безопасности и обороны Европейского Союза. http://edoc.bseu.by:8080/bitstream/edoc/5019/2/Kuznetsova%20I.%20Etapy%20formirovan.%20obshchey%20politiki%20bezopasnosti%20i%20oborony%20evrosoyuza%20Vestnik%20BGEU%202008_4.pdf (vizitat: 15 mai 2020)
2. Beniuc Valentin, Beniuc Liliana. Politica de securitate și apărare a Uniunii Europene în contextul crizelor regionale din vecinătatea estică (cazul conflictului transnistrean). În: Managementul politicilor de securitate al Uniunii Europene în Europa de Sud-Est: Conferința științifico-practică internațională, Chișinău, 3 mai 2017. Chișinău: Print-Caro, 2017, p.8-23.
3. Beniuc Liliana. Organizarea și funcționarea Serviciului European de Acțiune Externă. Mandatul Înaltului Reprezentant al Uniunii pentru Afaceri Externe și Politica de Securitate. În: Managementul public și guvernarea în Uniunea Europeană=Public Management and Governance in the European Union: Materialele Conferinței științifico-practice internaționale, 12 mai 2015 / col. de red.: Valentin Beniuc. Chișinău, 2015, p.109-121.
4. Beniuc Liliana. Dimensiunea instituțională și mecanismul de realizare a acțiunii de politică externă a Uniunii Europene: studiu istoriografic. În Revista de Filozofie, Sociologie și Științe Politice. 2018, nr.2.
5. Губарец Д.П. Лиссабонский Договор: формирование компетенций ЕС в области Общей Внешней Политики и Политики Безопасности. http://alrf.msk.ru/lissabonskiy_dogovor_formirovanie_kompetencij_es_v_oblasti (vizitat: 15 mai 2020)

Tema 5. Relațiile dintre Uniunea Europeană și NATO

Obiective	Unități de conținut
<ol style="list-style-type: none"> 1. Să analizeze cauzele de convergență a intereselor politice și de securitate dintre Uniunea Europeană și NATO; 2. Să identifice etapele principale ale colaborării dintre Uniunea Europeană și NATO; 3. Să caracterizeze pachetul de înțelegeri “Berlin – Plus” și principiile pe care se axează “Înțelegerile”; 4. Să stabilească efectul prezenței țărilor – membre în ambele organizații – Uniunea Europeană și NATO; 5. Să analizeze mecanismul de participare a Uniunii Europene la planificarea și realizarea operațiunilor militare cu participarea NATO; 6. Să analizeze „măsurile” de promovare și consolidare a relațiilor militaro – politice dintre Uniunea Europeană și NATO. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Aspectul instituțional al relațiilor Uniunii Europene și NATO 2. Continuitatea consolidării relațiilor Uniunii Europene și NATO din perspectiva acțiunilor practice <p><i>Termeni cheie: Uniunea Europei Occidentale, Axa „Berlin-Plus”, „Dreptul primei decizii”, „Prezumția accesului” Uniunii Europene la potențialul NATO, „Măsurile de consolidare” a colaborării Uniunii Europene cu NATO.</i></p>

Bibliografie selectivă:

1. UE în materie de securitate și apărare <https://www.consilium.europa.eu/ro/policies/defence-security/>
2. Parteneriatul Strategic NATO-UE. <https://nato.mae.ro/node/282>
3. Mogildea Mihai. Cooperarea dintre UE și NATO în domeniul securității și apărării: către o Europă autonomă și independentă?
<http://ipre.md/wp-content/uploads/2019/08/natao-pb-nato-mihai-mogildea-final.pdf>
4. Beniuc Valentin, Beniuc Liliana. Politica de securitate și apărare a Uniunii Europene în contextul crizelor regionale din vecinătatea estică (cazul conflictului transnistrean). În: Managementul politicilor de securitate al Uniunii Europene în Europa de Sud-Est: Conferința științifico-practică internațională, Chișinău, 3 mai 2017. Chișinău: Print-Caro, 2017, p.8-23.
5. Beniuc Liliana. Impactul mediului internațional asupra demarării acțiunii externe a Uniunii Europene în lumea postrăzboi rece. În: Relații Internaționale. Plus. 2015, Nr.2, p.99-116.

Tema 6. „Multilateralismul efectiv” și relațiile Uniunii Europene cu ONU și OSCE

Obiective	Unități de conținut
<ol style="list-style-type: none"> 1. Să se familiarizeze cu „declarațiile comune” ale Uniunii Europene și ONU cu privire la „multilateralismul efectiv” și primele operațiuni pacifitoare organizate de UE; 2. Să facă diferența de abordare a acțiunilor de pacificare ale Uniunii Europene și ONU și coordonarea acestora conform declarațiilor comune; 3. Să însușească principiile organizării operațiunilor pacifitoare comune, drept model de cooperare ONU – Uniunea Europeană; 4. Să identifice acțiunile de consolidare a colaborării ONU – Uniunea Europeană în domeniul de menținere a păcii în ultimul deceniu; 5. Să stabilească dimensiunile de activitate a OSCE și schimbarea destinației acesteia după operațiunea militară din Kosovo; 6. Să analizeze comparat activitatea Germaniei, Franței, Spaniei și Marii Britanii în cadrul OSCE. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Uniunea Europeană și Organizația Națiunilor Unite: acțiuni pacifitoare și de colaborare în domeniul reglementării conflictelor locale și regionale 2. Activitatea Uniunii Europene în OSCE <p><i>Termeni cheie: ONU, OSCE, operațiuni de pacificare comune; “Multilateralismul efectiv”, “battle groups, acțiuni de pacificare ale Uniunii Europene; acțiuni de consolidare a colaborării dintre ONU și Uniunea Europeană.</i></p>

Bibliografie selectivă:

1. Consolidarea multilateralismului. <https://www.consilium.europa.eu/ro/press/press-releases/2019/06/17/effective-multilateralism-council-adopts-conclusions/>
2. Un multilatéralisme efficace: l’Union européenne, les Nations unies et les organisations régionales discutent des effets du changement climatique sur les conflits et sur les processus de paix. https://eeas.europa.eu/headquarters/headquarters-homepage/72092/node/72092_fr
3. Wissenbach Uwe. The EU’s effective multilateralism – but with whom? <http://library.fes.de/pdf-files/id/04469.pdf>
4. Wouters Jan, Sijbren de Jong, Philip De Man. The EU’s commitment to effective multilateralism in the field of security: theory and practice https://www.researchgate.net/publication/228624020_The_EU's_Commitment_to_Effective_Multilateralism_in_the_Field_of_Security_Theory_and_Practice
5. Kienzle Benjamin. ‘Effective Multilateralism’? The EU and International Regimes in the Field of NonProliferation of Weapons of Mass Destruction https://www.ies.be/files/repo/conference2008/EUinIA_III_1_Kienzle.pdf

Tema 7. Criza migraționistă, solidaritatea europeană și impactul asupra securității Uniunii

Europene	
Obiective	Unități de conținut
<p>1. Să stabilească aspectul statistic al procesului migraționist european;</p> <p>2. Să cunoască premisele crizei migraționiste din Uniunea Europeană;</p> <p>3. Să însușească cauzele fundamentale ale crizei migraționiste europene;</p> <p>4. Să se familiarizeze cu mișcarea antimigraționistă din UE;</p> <p>5. Să identifice deficiențele normative ale Uniunii Europene din perspectiva crizei migraționiste și securității europene.</p>	<p>1. Procesele migraționiste din Uniunea Europeană, premisele crizei general-europene și subminarea securității țărilor-membre.</p> <p>2. Cauzele și consecințele imigrației masive în țările-membre și impactul asupra securității Uniunii Europene.</p> <p><i>Termeni cheie: Migrant/ migrație; imigrant/ imigrație; emigrant/ emigrație; migrație economică; proces migraționist; criză migraționistă; „Summit-ul UE în miniatură”, OCDE.</i></p>
Bibliografie selectivă:	
<p>1 Beniuc Valentin. Criza migraționistă și solidaritatea europeană. http://irim.md/wp-content/uploads/2018/07/1-Beniuc.pdf (vizitat: 20 iunie 2020)</p> <p>2 Convenția de la Geneva privitoare la protecția persoanelor civile în timp de război din 12 august 1949. https://crucearosie.ro/assets/Uploads/Conventia-de-la-Geneva-IV.pdf; Emitent: Organizația Națiunilor Unite Publicat în: Broșura din 10 decembrie 1948.</p> <p>3 Declarația universală a drepturilor omului din 10 decembrie.1948.http://www.anr.gov.ro/docs/legislatie/internationala/Declaratia_Universala_a_Drepturilor_Omului.pdf;</p> <p>4 Convenția privind statutul refugiaților. Documentul fundamental al activității noastre. 19.12. 2016. http://www.unhcr.org/ro/194-conventia-privind-statutul-refugiatilor.html</p> <p>5 Миграция и беженцы в Европе: цифры и факты. https://www.swissinfo.ch/rus/politics/41557352 (vizitat: 20 iunie 2020)</p>	
Tema 8. Republica Moldova și politica de securitate și apărare comună a Uniunii Europene	
Obiective	Unități de conținut
<p>1. Să se familiarizeze cu asistența economică și financiară a Republicii Moldova din perspectiva relațiilor de securitate dintre Uniunea Europeană și Republica Moldova;</p> <p>2. Să definească Acordul de Parteneriat și Cooperare (APC) drept bază a integrării europene a Republicii Moldova;</p> <p>3. Să stabilească continuitatea dezvoltării relațiilor Uniunii Europene cu Republica Moldova prin semnarea APC, Planului Individual de Acțiuni și Acordului de Asociere;</p> <p>4. Să stabilească locul și rolul Republicii Moldova în sistemul de securitate european din perspectiva analiștilor din Republica Moldova;</p> <p>5. Să identifice colaborarea Uniunii Europene cu Republica Moldova în cadrul PSAC: aspectul instituțional, baza normativă și mecanismele de reglementare, acțiunile întreprinse.</p>	<p>1. Premizele și contextul colaborării Republicii Moldova cu Uniunea Europeană pe dimensiunea politică și de securitate comună.</p> <p>2. Colaborarea Republicii Moldova cu Uniunea Europeană pe dimensiunea PSAC</p> <p><i>Termeni cheie: „Formatul de negocieri 5+2” , „strategia pașilor mici”, „limita integrării europene”; Acordul de Parteneriat și Cooperare; Planul Individual de Acțiuni; Acordul de Asociere Uniunea Europeană - Republica Moldova; sistemul de securitate european, PSAC, IBM, EUROPOL, EMCDDA, EUBAM, DCBI.</i></p>
Bibliografie selectivă:	
<p>1. Acord de Asociere între Republica Moldova, pe de o parte, și Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a</p>	

Energiei Atomice și statele membre ale acestora, pe de altă parte http://www.mfa.gov.md/img/docs/Acordrl-de-Asociere-RM-RE.pdf (vizitat: 20 iunie 2020)
2. Les relations de l'UE avec la République de Moldavie http://www.consilirm.Europa.er/fr/policies/eastern-partnership/moldova/ (vizitat: 20 iunie 2020)
3. La stratégie erropéenne de sécurité http://err-lex.Europa.er/legal-content/FR/TXT/?rri=LEGISSRM%3Ar00004 (vizitat: 20 iunie 2020)
4. Popescu Nicu. Republica Moldova în sistemul de securitate european. http://ipp.md/old/lib.php?l=ro&idc=171&year=&page=6 (vizitat: 5 mai 2020)
5. Politica de Securitate și Apărare Comună a Uniunii Europene (PSAC) https://mfa.gov.md/ro/content/politica-europeana-de-aparare-si-securitate-comuna (vizitat: 20 iunie 2020)

Tema 9. Diplomația publică a Uniunii Europene

Obiective	Unități de conținut
1. Să definească din perspectiva istorico – teoretică noțiunea de „diplomație publică”; 2. Să identifice aplicarea în practică a diplomației publice și dezvoltarea ei instituțională; 3. Să stabilească direcțiile magistrale de aplicare a diplomației publice; 4. Să se familiarizeze cu conținutul Tratatului de la Lisabona și cu transformarea diplomației publice în instrument de realizare a politicii externe a Uniunii Europene; 5. Să stabilească practica și aspectele protocolare ale realizării diplomației publice în Uniunea Europeană; 6. Să identifice formele de manifestare a diplomației publice în Uniunea Europeană.	1. Diplomația publică – instrumentar de bază al acțiunii de politică externă a Uniunii Europene 2. Diplomația publică după Tratatul de la Lisabona: practica realizării <i>Termeni cheie: „diplomația publică”, „diplomația populară”, „propagandă”, „soft power”, „diplomația calmă”, „diplomația deschisă”, „diplomația transformacionistă”, „diplomația digitală”, „diplomația culturală”, „diplomația pandei”, „diplomația academică”, „diplomația educațională”, PHARE, CARDS-EU, TACIS; SPCE.</i>

Bibliografie selectivă:

1. Service for Foreign Policy Instruments (FPI) https://ec.europa.eu/fpi/about-fpi_en 2. Трофименко Н. Публичная дипломатия Европейского Союз как фактор обеспечения безопасности. https://www.researchgate.net/publication/322754921 Publicnaa diplomatia Evropejskogo Souza kak faktor obes pecenia bezopasnosti (vizitat: 1 februarie 2020) 3. Технологии публичной дипломатии Евросоюза. http://evropazavtra.ru/sompetitions/proshedshie-konkursy/molodye-uchyonye-2017/spisok-rabot-uchastnikov-konkursa-2017/tekhnologii-publichnoy-diplomatii-evr (vizitat: 10 mai) 4. Фоминых А. Публичная дипломатия ЕС. În: Внешняя политика и международные связи Европейского Союза: осмысливая роль ЕС в мире. Коллективная монография. Иркутск, 2018. с. 254-280. 5. Публичная дипломатия: Теория и практика: Научное издание / Под ред. М. М. Лебедевой. - М.: Издательство «Аспект Пресс», 2017. — 272 с.
--

Tema 10. Relațiile Uniunii Europene cu țările spațiului post-sovietic din perspectiva securității europene

Obiective	Unități de conținut
1. Să se familiarizeze cu scopul și sarcinile Politicii Europene de Vecinătate (PEV); 2. Să se familiarizeze cu strategiile de la Berlin și Varșovia; Germania și Polonia: diferențele de abordare a „Politicii de Est”;	1. Edificarea «politicii de Est» a Uniunii Europene sau Politica Europeană de Vecinătate. 2. «Parteneriatul Estic»: structura și formele de manifestare. 3. Republica Moldova în contextul Parteneriatului Estic.

<p>3. Să identifice premisele inițierii “Parteneriatului Estic” (PaE) și direcțiile de activitate și colaborare a Uniunii Europene cu statele – parteneri;</p> <p>4. Să stabilească rezultatele obținute în cadrul „Parteneriatului Estic”.</p> <p>5. Să identifice disensiunile de cooperare a Uniunii Europene cu Federația Rusă;</p> <p>6. Să stabilească nivelul integrării europene a Republicii Moldova din perspectiva rezultatelor obținute în cadrul Politicii Europene de Vecinătate și Parteneriatul Estic.</p>	<p><i>Termeni cheie: „Strategia de la Berlin”, “apropiere prin interacțiune”, „dialog energetic”, „Implicare Comună”, „principiul implicării comune”, „principiul condiționalității”, „principiul diferențierii”, „inițiativă lider” (flagship initiative), „acquis communautaire”, Parteneriatul Estic, Politica Europeană de Vecinătate, Zona de Liber Schimb Aprofundat și Cuprinzător.</i></p>
<p style="text-align: center;">Bibliografie selectivă:</p> <p>1. Politica europeană de vecinătate. https://www.europarl.europa.eu/factsheets/ro/sheet/170/politica-europeana-de-vecinatate(vizitat: 20 iunie 2020)</p> <p>2. Trei țări vecine membre ale Parteneriatului estic: Ucraina, Republica Moldova și Belarus https://www.europarl.europa.eu/factsheets/ro/sheet/171/trei-tari-vecine-membre-ale-parteneriatului-estic-ucraina-republica-moldova-si-b (vizitat: 20 iunie 2020)</p> <p>3. Ce este Parteneriatul Estic? https://mfa.gov.md/ro/content/ce-este-parteneriatul-estic(vizitat: 20 iunie 2020)</p> <p>4. European Neighbourhood Policy https://eeas.europa.eu/diplomatic-network/european-neighbourhood-policy-enp_en(vizitat: 20 iunie 2020)</p> <p>5. Relațiile RM-UE https://mfa.gov.md/ro/content/relatiile-rm-ue</p>	

V. LUCRUL INDIVIDUAL AL STUDENTULUI

Produsul preconizat: ESEU		
<p>Eseu este o compunere argumentativă, redactată după normele de conținut și de stil academic, care este rezultat al consultării mai multor lucrări cu aceeași temă științifică, care poate fi o sinteză documentară în cazul în care ideile sunt dezvoltate, și este însoțit de aprecieri personale asupra ideilor.</p>		
Structura Produsului	Strategii de realizare	Termen de realizare
<p>1. Foaie de titlu</p> <p>2. Cuprins</p> <p>3. Introducere (expusă pe 0,5-1 pagini), care se va referi la:</p> <p>3.1. Actualitatea și importanța temei (expuse succint într-un aliniat);</p> <p>3.2.Scopul (oglindește finalitatea investigației efectuate, sensul studiului, țelul urmărit) și obiectivele concrete ale studiului (care desemnează rezultatele scontate în urma analizelor, calculelor, soluționării problemelor teoretice, metodologice);</p> <p>3.3.Obiectul studiului redă domeniul, sfera, sectorul, ramura.</p> <p>3.4.Metodologia de cercetare aplicată, care cuprinde:</p> <p>a) baza informațională (cadrul legislativ și normativ, surse metodologice, monografice, lucrări științifice, baze de</p>	<p>1. Alegerea temei</p> <p>2. Studiul Bibliografic</p> <p>3. Delimitarea ariei de studiu:</p> <p>4.1. dimensiunea temporală (perioada supusă analizei);</p> <p>4.2. dimensiunea spațială;</p> <p>5. Formularea obiectivelor.</p> <p>6. Selectarea metodologiei necesare pentru studiu (lecturarea, observarea, analiza de document, etc.);</p> <p>7. Analiza și procesarea informației;</p> <p>8. Redactarea conținutului și perfectarea propriu-zisă a referatului;</p> <p>9. Prezentarea produsului și susținerea lui în termenele stabilite;</p> <p>Pentru prezentarea eseului</p>	<p>Cel puțin cu 2 săptămâni până la încheierea semestrului.</p>

<p>date statistice, etc.)</p> <p>b) metodele de cercetare utilizate (cantitative și calitative);</p> <p>3.5. Cuvinte-cheie.</p> <p>4. Expunerea conținutului în 1-2 subiecte abordarea problemei studiate va conține:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Investigarea teoretică a obiectului cercetat cu trecerea în revistă a celor mai relevante opinii ale specialiștilor remarcați în domeniu potrivit materialului bibliografic; - polemizarea asupra conceptelor de bază și formularea propriei opinii privind esența acestuia; - aprecierea stării actuale a obiectului și subiectului cercetării. <p>5. formularea concluziilor intermediare și evidențierea problemele existente.</p> <p>6. Referințe la sursele bibliografice, citate în textul de bază al referatului, perfectate în modul corespunzător, nu mai puțin de 5 surse.</p>	<p>studentul va pregăti o comunicare verbală de 5 – 7 minute în care va relata succint principalele rezultate ale cercetării efectuate:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Va argumenta actualitatea temei; • va scoate în evidență scopul, obiectivele și obiectul cercetării, • va relata despre baza informațională și metodele de investigare, • va accentua părțile originale ale referatului,. 	
---	--	--

Criteria de apreciere a referatului:

Criteria de evaluare a proiectului de investigație	Descriptori de performanță		
	9-10	7-8	5-6
1. Structura referatului	Respectă părțile componente ale referatului	Respectă toate părțile componente, dar una din ele nu este realizată conform strategiilor de realizare	Una din părțile componente lipsește
2. Corespunderea temei referatului cu esența materialului analizat și prezentat în produsul final	Corespunde integral	corespunde în mare parte	corespunde esenței parțial
3. Procesarea și analiza teoretică, implicarea critică, interpretativă a autorului	Este bună (se dă o apreciere critică stării actuale a obiectului cercetat, cu constatarea concretă oportunităților, deficiențelor, neajunsurilor, avantajelor, dezavantajelor, situațiilor dificile, impedimentelor, în dezvoltarea și funcționarea subiectului cercetat)	Suficient de bună (se dă o apreciere critică stării actuale a obiectului cercetat, dar cu constatări generale privind dezvoltarea și funcționarea subiectului cercetat)	Este generală fără a implica critică, interpretativă a autorului
5. Completitudinea și corectitudinea scrierii surselor bibliografice, citarea	Este destul de consistentă, mai mult de 10 surse; citarea este corectă	Este suficientă, conține între 6 - 9 surse; citarea este parțial corectă	Este parțială, până la 5 surse; lipsește citarea
6. Respectarea cerințelor tehnice față de redactarea referatului	Sunt respectate integral	Sunt respectate parțial	Cu derogări însemnate de la cerințele de redactare
7. Prezentarea produsului și susținerea lui în termenele stabilite	A relatat succint despre toate rezultatele cercetării efectuate, menționând contribuția proprie la elaborarea constatărilor și recomandărilor. A prezentat în termenele stabilite referatul	A relatat succint despre toate rezultatele cercetării efectuate, menționând contribuția proprie la elaborarea constatărilor și recomandărilor. A prezentat referatul cu întârziere	A relatat evaziv despre rezultatele cercetării efectuate, ne fiind clară contribuția proprie la elaborarea constatărilor și recomandărilor. A prezentat referatul cu întârziere

VI. SUGESTII METODOLOGICE DE PREDARE-ÎNVĂȚARE-EVALUARE

Metode de predare. În predarea disciplinei sunt utilizate preponderent metodele interactive: brainstorming, învățarea prin rezolvarea de probleme, studiu de caz, metode de tip simulare prin care studentul este stimulat să găsească soluții prin rezultatul propriei activități de învățare, dar și metode tradiționale ca expunerea, descrierea, explicarea fenomenelor și proceselor de deservire, reprezentările grafice, comparația, etc.

Formele de organizare a instruirii la disciplina este compus din prelegeri, seminare, ghidarea activității individuale, activității extracuriculare de observare a sectorului terțiar. În cadrul prelegerilor sunt predate conceptele de bază a temelor disciplinei, pentru o cooperare mai bună între profesor titular-profesor asistent-student cursul este plasat pe platforma moodle pe platformă este plasat curriculumul la disciplină, conținutul PPT și PDF a fiecărei teme etc. Scopul seminarelor este examinarea conceptelor celor mai complicate, rezolvarea și discutarea studiilor de caz, simularea activităților de proiectare a procesului de deservire. În cadrul seminarului se efectuează controlul asupra nivelului de însușire de către studenți a materialului studiat.

Lucrul individual presupune pregătirea la seminarele în conformitate cu obiectivele stabilite în curricula, studierea surselor bibliografice ce se referă la temele respective, executarea proiectelor de cercetare sau studiilor de caz.

În caz de necesitate studentul are posibilitate de a obține o consultație personală a profesorului.

1. Studenții sunt obligați să participe la toate formele de activitate didactică prevăzute în planul de învățământ.
2. La colocvii și examene sunt admiși studenții care au realizat toate obligațiile academice (proiecte, participări la seminare, lecții practice, lucrul individual, etc.) prevăzute în planul de învățământ și în programele analitice ale disciplinelor studiate.
3. Obligațiile academice ale studentului neefectuate în termen sau nefinalizate cu notă de promovare, se pot recupera în timpul semestrului după un orar aprobat de cadrul didactic ce predă disciplina în condițiile stabilite de catedră.
4. Evaluarea finală a cunoștințelor la disciplină se realizează prin atribuirea notei generale la disciplină (NGd) ce reprezintă suma: ponderii testării contact direct (Tcd); ponderii testării lucrului individual (Tli); ponderii notei reușitei curente (Nrc) și ponderii notei testului final /examen (Nex)

$$NGd = 0,2 Tcd + 0,2Tli + 0,2Nrc + 0,4 Nex$$

a) Testarea cunoștințelor obținute de student în cadrul orelor de contact direct (Tcd) – seminare, lecții practice se realizează la decizia cadrului didactic prin coordonare cu șeful de catedră și în conformitate cu graficul stabilit. La toate disciplinele, indiferent de numărul de ore rezervat acestora (în planul de învățământ), se face câte o testare contact direct (Tcd).

b) Testarea lucrului individual (Tli) se efectuează în perioada stabilită de comun acord cu studenții. Respectiva evaluare are menirea de a evidenția capacitățile studentului de a lucra în mod individual. La toate disciplinele, indiferent de numărul de ore rezervat acestora (în planul de învățământ), se face câte o testare lucru individual (Tli).

5. În condițiile în care disciplinei îi sunt rezervate doar ore de prelegeri, ponderea notei testului final/examen este de 60 la sută.

6. Realizarea componentei – lucrul individual – se realizează prin următorul traseu educațional:

a) pe parcursul a 2-4 ore academice în cadrul prelegerilor de sinteză (în funcție de numărul de ore rezervat disciplinei) cadrul didactic explică categoriile de bază ale temelor ce urmează să fie studiate de către studenți în mod individual, direcționându-i spre sursele bibliografice de referință;

b) se stabilește perioada necesară pentru pregătirea studenților (1- 2 luni);

c) la finele perioadei de pregătire se fac 2 ore de consultație.

7. Examenul la disciplină are un caracter aplicativ, de interpretare și analiză a informației studiate pe parcursul întregului semestru.
8. Nota negativă obținută la testul final/examen comportă necesitatea reexaminării cunoștințelor pe disciplină.
9. Examenul la modul urmărește aceleași obiective ca și examenul la disciplină și include întrebări din cadrul tuturor disciplinelor ce formează modulul. Modulul este promovat în condițiile în care toate examenele la disciplinele din cadrul acestuia sunt susținute pe note pozitive.
10. Mecanismul de realizare a modulului se prezintă sub 2 forme:
 - a) fiecare component (disciplină) a modulului se realizează în mod paralel pe parcursul întregului semestru.
 - b) fiecare disciplină din modul se predă în mod consecutiv – după finisarea predării disciplinei de bază din cadrul modulului urmează predarea următoarei discipline din modul, etc.
 - c) testarea contact direct (Tcd) și testarea lucrului individual (Tli) la modul se realizează în aceleași condiții ca și în cadrul disciplinei.
11. Mecanismul de calculare a notei generale la modul (NGmodul) se efectuează în baza notelor generale la disciplinele respective, în raport cu ponderea numărului de ore prevăzut pentru fiecare disciplină (d1; d2 și după caz d3, d4):

De ex.

$$NG_{\text{modul}} = 0,6 \cdot NG_{d1} + 0,4 \cdot NG_{d2}$$

$$NG_{\text{modul}} = 0,5 \cdot NG_{d1} + 0,5 \cdot NG_{d2}$$

$$NG_{\text{modul}} = 0,3 \cdot NG_{d1} + 0,3 \cdot NG_{d2} + 0,4 \cdot NG_{d3}$$
12. Notele testării contact direct (Tcd), testării lucrului individual (Tli) și reușitei curente (Nrc) se introduc atât în registrul grupei academice cât și în borderoul acumulativ de către profesorul care a predat disciplina (a efectuat testările).
13. Notele la teste, reușita curentă și testul final se completează cu cifra întreagă sau cu sutimi. Nota generală la disciplină și nota generală pe modul se completează cu sutimi, fără rotunjire.
14. Dacă nota generală este mai mare de 4,50 , atunci ea se rotunjește în favoarea notei de promovare, doar în cazul când nota de la examen este pozitivă.
15. Studentul care a obținut la testele: Testcd și Testli sub 5 (cinci) are dreptul să solicite susținerea repetată doar o singură dată a fiecărui test, cu indicarea acesteia în rubrica respectivă prin semnul - /.
16. La toate probele de evaluare, studenții au obligația de a se legitima cu carnetul de note, în caz contrar, aceștia nu sunt admiși la susținerea probei de examinare.
17. Responsabilitatea pentru efectuarea evaluării studentului se impune lectorului titular la disciplina respectivă și este monitorizată de șefii catedrelor, decanate și secția studii.
18. Rezultatele evaluărilor curente și finale se examinează la ședințele catedrelor, consiliilor facultăților, consiliului de administrare. În baza lor, decanatele, facultățile, catedrele elaborează măsuri de perfecționare a formelor și metodelor de instruire și de intensificare a muncii de sine stătătoare a studenților (a lucrului individual al studentului).

VI. TEME PENTRU ESEU

1. Viziuni teoretice privind politică externă, politică de securitate și apărare a Uniunii Europene
2. Evoluția istorică a UE ca actor al relațiilor internaționale
3. Abordare conceptuală a UE ca pol de putere în relațiile internaționale
4. Cadrul instituțional și legal al politicii externe, de securitate și apărare a UE
5. Procesul de adoptare a deciziilor de politica externă în cadrul UE
6. Administrarea relațiilor externe ale UE: instituțiile și mecanismele PESC / PESA.
7. PESC și PESA prin prisma Tratatului de la Lisabona
8. Diplomația UE conform Tratatului de la Lisabona
9. „Multilateralismul eficient” al Uniunii Europene. Relațiile UE cu ONU, NATO și OSCE.
10. Dimensiunile „puterii soft” a Uniunii Europene în relațiile internaționale.
11. Raportul dintre politica externă, de securitate și apărare a Uniunii Europene și interesele naționale ale statelor membre.
12. Politica externă a Uniunii Europene față de țările vecine (Balcani, Europa de Est și de Sud-Est).
13. Politica europeană de vecinătate și monitorizarea conflictelor înghețate (Nagorno-Karabakh și Transnistria).
14. UE - ca actor al securității internaționale: perspectiva de a deveni și de a consolida.
15. Republica Moldova - ca incipient și furnizor de securitate în imediata apropiere cu UE.

Subiecte pentru examen la disciplina „Politica externă, de securitate și apărare a Uniunii Europene” pentru ciclul II – Masterat,

Facultatea Relații Internaționale și Științe Politice
Programul de studii: 0312.2 Relații Internaționale
Specializările: Studii Diplomatice și Studii Europene

- 1 Istoria devenirii și consolidării Uniunii Europene
- 2 Dialectica dezvoltării instituționale a Uniunii Europene
- 3 Politica externă, de securitate și apărare a Uniunii Europene: prin contradicții, coordonare și consens
- 4 Aspectele teoretico - metodologice cu privire la abordarea UE în calitate de actor în relațiile internaționale
- 5 Politica de securitate și apărare comună a Uniunii Europene din perspectiva abordărilor teoretice
- 6 Analiza comparativă dintre UE–UEEA
- 7 Analiza comparativă a rezistenței instituționale și a perspectivei de dezvoltare UE-UEEA
- 8 Abordări instituționale și funcționale ale Serviciul European de Acțiune Externă (SEAE).
- 9 Politica Europeană de Securitate și Apărare Comună (PSAC)
- 10 Aspectul instituțional al relațiilor UE și NATO
- 11 Continuitatea consolidării relațiilor UE și NATO din perspectiva acțiunilor practice
- 12 Acțiunile de pacificare și de colaborare în domeniul reglementării conflictelor locale și regionale dintre Uniunea Europeană și Organizația Națiunilor Unite.
- 13 Activitatea Uniunii Europene în cadrul OSCE
- 14 Procesele migraționiste din cadrul UE: premisele crizei migrației
- 15 Cauzele și consecințele migrației masive în țările-membre și impactul asupra securității UE
- 16 Premizele și contextul colaborării Republicii Moldova cu UE pe dimensiunea politică externă și de securitate comună
- 17 Colaborarea Republicii Moldova și UE pe dimensiunea PSAC
- 18 Diplomația publică, ca instrumentar de bază al acțiunii de politică externă a UE
- 19 Diplomația publică conform Tratatului de la Lisabona
- 20 Relațiile UE cu țările spațiului postsovietic din perspectiva securității europene
- 21 Edificarea «politicii de Est» a Uniunii Europene sau Politica Europeană de Vecinătate.
- 22 «Parteneriatul Estic»: structura și formele de manifestare
- 23 Republica Moldova în contextul Parteneriatului Estic
- 24 Republica Moldova în contextul Politicii Europene de Vecinătate

Responsabil de curs

Valentin BENIUC,
Doctor habilitat în științe
politice, profesor universitar

VII. BIBLIOGRAFIE RECOMANDATĂ

1. Alomar B., Daziano S., Garad Ch., Marele probleme europene. Ed. Institutul European. Iași, 2010. 509 p.
 2. Andrieș V., Dimensiuni politice ale procesului de integrare europeană (cazul Republicii Moldova). Chișinău, 2009. 146 p.
 3. Bragari N., Integrarea europeană. Ed. Evrica, Chișinău, 2008, 204 p.
 4. Gheorghiu V., Relațiile politice dintre Republica Moldova și Uniunea Europeană. Ed. IPP. Chișinău, 2007. 72 p.
 5. Craig P., Búrca G., Dreptul Uniunii Europene. Comentarii, jurisprudențe și doctrină. Ediția a IV. Ed. Tramangiu. București, 2009. 1544 p.
 6. Desmond D.(coord.), Originile și evoluția Uniunii Europene. Ed. Știința. Chișinău, 2010. 376 p.
 7. Dragoș D. C., Uniunea Europeană. Instituții. Mecanisme. Ediția a III. Ed. C. H. Beck. București, 2007. 151 p.
 8. Enciu N., Enciu V., Construcția Europeană (1945 – 2007). Ed. Civitas. Chișinău, 2007. 392 p.
 9. Jinga I., Popescu A., Integrarea europeană. Dicționar de termeni comunitari. Ed. Lumina Lex. București. 2000, 208 p.
 10. Kahn S., Geopolitica Uniunii Europene. Ed. Cartier. Chișinău, 2008. 176 p.
 11. Кашкин С. Ю.(коорд.), Право европейского союза. Из. Проспект. Москва, 2006. 304 с.
 12. Manolache O., Tratat de drept comunitar. Ediția a V. Ed. C.H. Beck. București, 2006. 944 p.
 13. Mazilu D., Integrarea europeană. Drept comunitar și instituții europene. Ed. Lumina Lex. București, 2001. 483 p.
 14. Munteanu Șt., Aspectele filosofico-juridice implicate de procesul integrării europene. Ed. Tehnopress. Iași, 2005. 205 p.
 15. Pinder J., Uniunea Europeană. Foarte scurtă introducere. Ed. Bic All. București, 2005. 206 p.
 16. Sauron J-L., Curs de instituții europene. Ed. Polirom. Iași, 2010. 428 p.
 17. Wallace W., Wallace H., Procesul politic în Uniunea Europeană. Ediția a IV. Ed. ARC. Chișinău, 2004. 660 p.
- Weiler J. H., Construcția Europei. Ed. Polirom. Iași, 2009. 349 p.

Suplimentară

1. Albu N., Afanas N., *Migration and development into EU policies. Implications for the Republic of Moldova*// Strengthening of good governance and security as a priority of European Neighborhood Policy. Galați: UGAL, 2017. pp. 267 – 281 ISBN 978-88-255-0833-8
2. Afanas N., *Impactul Acordului de Asociere Republica Moldova – Uniunea Europeană asupra regiunii transnistrene*// Revista de Filozofie, Sociologie și Științe Politice. Nr. 2 (173). Chișinău, 2017. pp. 209 – 218. ISSN 1857-2294
3. Afanas N., *Erodarea suveranității naționale în contextul proceselor integraționiste*// Materialele Conferinței Științifice Internaționale "Statalitatea Moldovei: continuare istorică și perspectiva dezvoltării". Chișinău: Print-Caro, 2017. pp. 509 – 521. ISBN 978-9975-56-439-7
4. Afanas N., *Dimensiunea instituțională a managementului politicilor de securitate a Uniunii Europene după Tratatul de la Lisabona*// Materialele Conferința Științifică-Practică Internațională "Managementul politicilor de securitate ale UE în Europa de Sud-Est". Chișinău: Print-Caro, 2017. pp. 166 – 179. ISBN 978-9975-56-444-1
5. Afanas N., *Repercursiunile negocierii și semnării a Acordului de Asociere Republica Moldova – Uniunea Europeană asupra relațiilor moldo – ruse*// Revista Studii Europene.

- Nr. 9. Parteneriatul Estic: Autodeterminare și Geopolitică / Geocultură (I). Chișinău, 2017. pp. 265 – 279. ISSN 2345-1041
6. Afanas N., *Dimensiunea instituțională a gestionării crizei refugiaților în Uniunea Europeană*// Materialele Conferinței științifico-practice internaționale "Particularitățile dezvoltării economice mondiale în condițiile globalizării". Chișinău: Print-Caro, 2016. pp. 225 – 244. ISBN 978-9975-3092-7-1
 7. Afanas N., *Rivalitatea geopolitică dintre Occident și Federația Rusă în Europa de Est - repercursiuni pentru Republica Moldova*// Materialele Conferinței științifice internaționale "Țările post-sovietice între UE și Federația Rusă – analiza circumstanțelor specifice și tendințelor politice". Chișinău: CEP USM, 2016. pp. 349 – 358. ISBN 978-9975-71-829-5
 8. Afanas N., *Gestionarea riscurilor de securitate în contextul alternativelor integraționiste a Republicii Moldova*// Materialele Conferinței științifico-practice internaționale "Impactul politicii externe asupra interesului național". Chișinău: Print Caro, 2015. pp. 457 – 470
 9. Afanas N., *Guvernarea politicilor de securitate în Uniunea Europeană după adoptarea Tratatului de la Lisabona*// Materialele Conferinței științifico-practice internaționale "Managementul public și guvernarea în Uniunea Europeană". Chișinău: Print Caro, 2015. pp. 122 – 140 ISBN 978-9975-56-241-6
 10. Афанас Н., *Выгоды и издержки интеграционных альтернатив для Республике Молдова: ЕС или ЕвразЭС*// ЗБІРНИК ТЕЗ. Міжнародної науково-практичної конференції викладачів і аспірантів "Модернізація українського суспільства у світлі угоди про асоціацію з ЄС". Київ: АПСВТ, 2015. сс. 5 – 8
 11. Afanas N., *Avantajele și dezavantajele alternativelor de integrare pentru Republica Moldova: UE sau Uniunea Economică Euroasiatică*// Materialele concursului de proiecte și cercetări științifice printre tinerii din Republica Moldova "Activitatea adunării interparlamentare a CSI în vederea stimulării proceselor democratice în statele membre". Chișinău: Tipografia Reclama, 2014. pp. 7 – 12 ISBN 978-9975-58-028-1
 12. Afanas N., *National Security of the Republic of Moldova in the Context of European Integration Process*// Eurolimes Volume 15 A Security Dimension as Trigger and Result of Frontiers Modifications. Oradea: Oradea University Press, 2013. pp. 59 – 74 ISBN 1841 - 9259
 13. Afanas N., Cebotari S., Morari C., *Uniunea Europeană: procese, instituții și interacțiune cu Republica Moldova*. Suport bibliografic (Reader). Chișinău: Fundația Soros-Moldova, 2012. 146 p.

Link-uri utile:

1. <http://www.ape.md> (Asociația pentru Politică Externă din Republica Moldova)
2. <http://www.ec.europa.eu/delegations/moldova/> (Site-ul oficial al Delegației UE în RM)
3. <http://www.e-democracy.md/> (Asociația pentru Democrație Participativă "ADEPT")
4. <http://www.europa.eu> (Le portail de l'Union européenne)
5. <http://www.europa.md> (Programului "Inițiative Europene")
6. <http://www.iss.europa.eu> (Site officiel L'Institut d'Etudes de Sécurité de l'UE)
7. <http://www.gov.md> (Pagina oficială a Guvernului Republicii Moldova)
8. <http://www.ipp.md> (Institutul de Politici Publice)
9. <http://www.mfa.gov.md> (Ministrul al Afacerilor Externe și Integrării Europene)
10. <http://www.sferapoliticii.ro> (Pagina web a Revistei de Științe Politice "Sfera Politicii")
11. <http://www.viitorul.org> (Institutul pentru Dezvoltare și Inițiative Sociale "Viitorul")

INSTITUTUL DE RELAȚII INTERNAȚIONALE DIN MOLDOVA
FACULTATEA RELAȚII INTERNAȚIONALE ȘI ȘTIINȚE POLITICE
CATEDRA RELAȚII INTERNAȚIONALE

APROB:

Șef catedră _____

Teste pentru examen la disciplina

“Politica externă, de securitate și apărare a Uniunii Europene”

Programul de studii: 0312.2 Relații Internaționale
Specializările: Studii Diplomatice și Studii Europene

Biletul I. Istoria devenirii și consolidării Uniunii Europene

1.1. Cunoaștere - 6 puncte (reproductive)

1. Caracterizați premisele și condițiile istorice ale creării UE.

1.2. Aplicare - 10 puncte (productive)

Identificați dimensiunea politică a implementării Tratatului de la Paris (1957).

1.3. Integrare - 14 puncte (creative)

Argumentați necesitatea devenirii Uniunii Europene –ca pol de putere în relațiile internaționale.

Biletul II. Abordări instituționale și funcționale ale Serviciul European de Acțiune Externă

2.1. Cunoaștere - 6 puncte (reproductive)

1. Caracterizați activitatea Înaltului Reprezentant al Uniunii pentru acțiunea externă și politica de securitate și numiți obligațiunile principale ale acestuia.

2.2. Aplicare - 10 puncte (productive)

1. Determinați diferența dintre politica externă a unui stat membru al UE și politica externă a Uniunii Europene.

2.3. Integrare - 14 puncte (creative)

Argumentați necesitatea respectării deciziilor de politică externă, de securitate și apărare a Uniunii Europene de către statele membre ale UE.

Barem de notare										
Puncte	1	2	3	4-5	6-8	9-11	12-18	19-25	26-28	29-30
Nota	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

*Aprobat la ședința Catedrei Relații Internaționale din 14.11.2017,
proces verbal nr. 04/17.*

Examinator - Valentin BENIUC,
Doctor habilitat în științe
politice, profesor universitar